

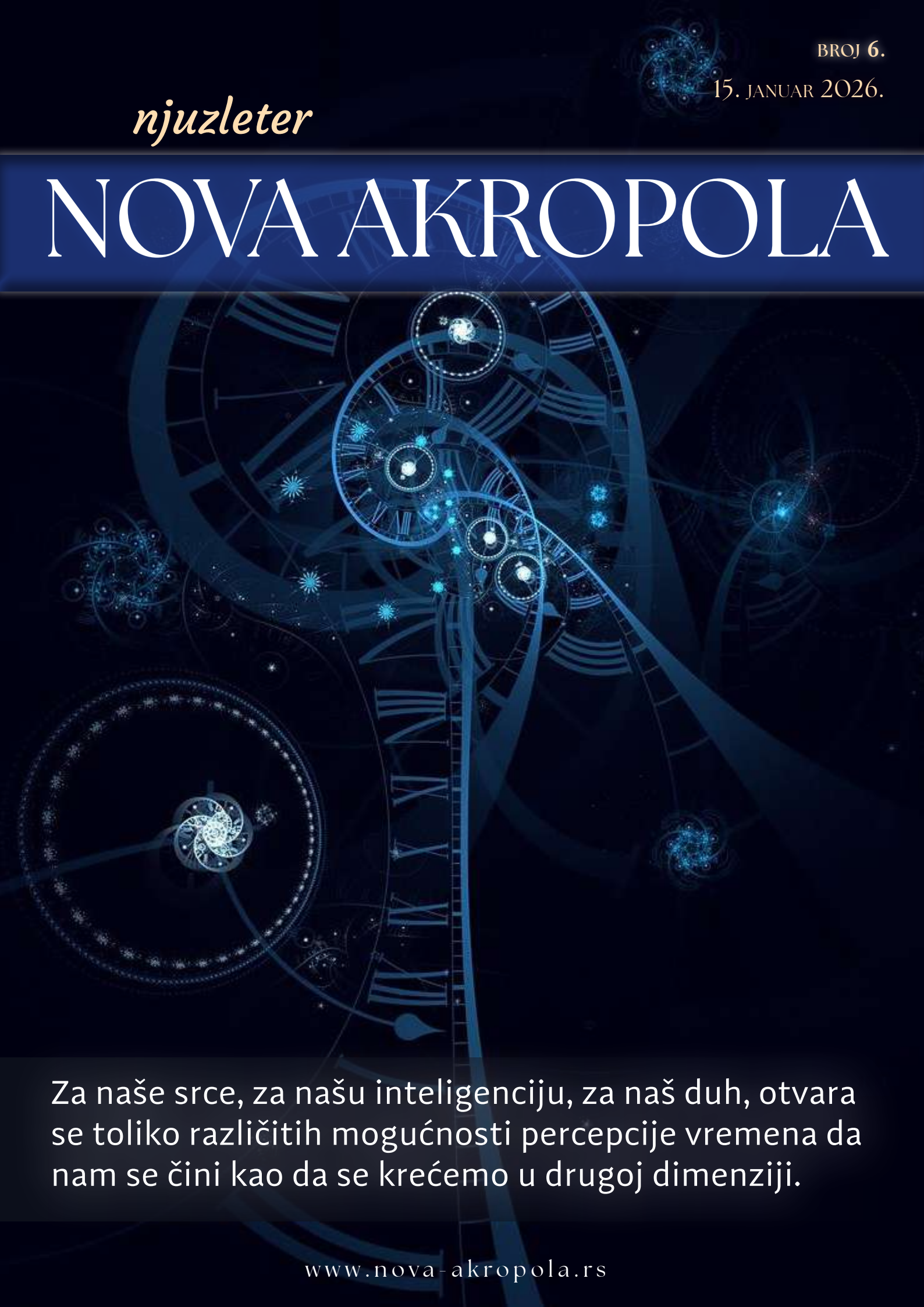

BROJ 6.

15. JANUAR 2026.

njuzleter

NOVA AKROPOLA

Za naše srce, za našu inteligenciju, za naš duh, otvara se toliko različitih mogućnosti percepcije vremena da nam se čini kao da se krećemo u drugoj dimenziji.

www.nova-akropola.rs

NOVA KNJIGA

U IZDANJU NOVE AKROPOLE

IZ UVODA

Knjiga Glas Tišine je vodič za osvajanje sebe: *Putem ne možeš putovati pre nego što sâm postaneš Put.*

Ako nam se učini da zadatak prevazilazi naše mogućnosti, Glas Tišine će nas ohrabriti: *Zapamti, ti što se boriš za oslobođenje čoveka svaki je poraz uspeh, i svako će iskreno nastojanje jednom uroditi plodom. Stabljike svetog semena što niknu i neopažene izrastu u duši učenika, jačaju pri svakoj novoj kušnji, savijaju se kao šaš, ali se nikad ne lome, niti ikada mogu da nestanu. A kad dođe njihov čas, one procvetaju . .*

SADRŽAJ

- Vreme 4
Delija Steinberg Guzman
- Kada je Mediteran
bio dolina 7
Gordana Čumić
- Šta je novo u Novoj Akropoli?
U Srbiji 10
- Šta je novo u Novoj Akropoli?
U svetu 11
- Predstojeći događaji 12
- Meandri 14
Ljubica Tvrdišić

IMPRESUM

IZDAVAČ:

NOVA AKROPOLA SRBIJA
kulturno udruženje
imejl: info@nova-akropola.rs
web: www.nova-akropola.rs

ADRESA

NOVA AKROPOLA | Srbija
Brankova 24, 11000 Beograd
065 82 12 384

RADNO VREME:

PON– ČET 18 h–21 h

UREDNIŠTVO:

Glavni urednik: Daliborka Kiković

Urednici rubrika: Jasna Glišić,
Marko Čumić, Oliver Kiković

Lektura: Marija Brzić

Tehnički urednik: Vojislav
Bogdanović

UVODNA REČ

Na početku godine ili nekog ciklusa u životu, obično se pitamo kakvo će biti to novo vreme koje dolazi. Da li će doneti sa sobom nešto novo, bolje i srećnije? U tom ljuljuškanju u sanjarenju o lepšoj budućnosti, desi se da zaboravimo da je čovek aktivni učesnik vremena.

Međutim, šta je to vreme?

Platon je rekao da je vreme pokretna slika večnosti, odnosno, da ono postoji samo u svetu promene, dok je večnost savršena i nepromenjiva. Vreme je samo senka večnog i nepromenjivog sveta ideja, a ne apsolutna stvarnost. Iz toga sledi da ni prošlost, sadašnjost i budućnost nisu realne, već prolazne i promenjive kategorije.

Ako je sve to tako, čemu onda služi vreme?

Vreme je prvenstveno sredstvo pomoću kojeg možemo sagledati pređeni put. U tom smislu, ono služi našoj svesti da sabere iskustva i izvuče pouke iz onoga što se događa kako bismo ispravljali sebe i postajali svesnija bića. Drugim rečima, kako bismo se postepeno približili savršenstvu, a savršenstvo je večnost.

Večnost nije tako daleko kao što se čini, jer ova dimenzija postoji u čoveku, u onom najboljem delu nas, i možemo je živeti ako živimo vrednosti koje nas čine večnim.

■ Uredništvo

VREME

■ *Delija Steinberg Guzman*

Vreme... ta neobična dimenzija kojoj čovek ne može pobeći, poseduje širok spektar izraza i u svom bogatstvu omogućava nam da živimo zarobljeni u njemu i da se istovremeno osećamo ugodno unutar njega.

Mnogo je načina na koje može da se meri vreme, a samo jedan od njih je uz pomoć časovnika. S druge strane, za naše srce, za našu inteligenciju, za naš duh, otvara se toliko različitih mogućnosti percepcije vremena da nam se čini kao da se krećemo u drugoj dimenziji.

Logično je da postoje kratki i dugi periodi: jedno vreme za izvršavanje svakodnevnih i neposrednih stvari, i drugo vreme za dalekosežna ljudska ostvarenja, upravo ona koji se tiču budućnosti.

Kratkotrajno vreme je „časovničko“ i meri se postepenim trošenjem naših tela. Dugotrajno

vreme ne samo da ne troši, već obogaćuje dušu dovodeći je u dodir s idejom večnosti.

U kojem vremenu čovek treba da živi? Uzimajući u obzir raznovrsne ljudske mogućnosti, čovek treba da živi u svakom od njih, pronalazeći pravu meru za svaki od svojih planova izražavanja.

Svskog dana se može i mora uraditi nešto u vremenu. Svskog dana se pojavljuju mali ili veliki problemi koje treba rešiti ili bar započeti rešavati. Svskog dana treba usvojiti jedno novo iskustvo. Svskog dana se može još malo porasti unutar okvira određenih satima i minutima.

Međutim, ovde se ne završava – pa čak ni ne započinje – autentična ljudska aktivnost. Osim svakodnevnih planova i njihovog ostvarivanja, čovek kao besmrtno biće mora sebi zacrtati druge, dalekosežne smernice koje zahtevaju i dugotrajan napor.

Potrebno je više vremena, više sposobnosti za

pokretanje snova, više vere u budućnost koja, iako se još ne vidi, može da se nasluti našim suptilnijim unutrašnjim čulima.

Jedno vreme ne smeta drugom. Sadašnje vreme, sa svojom dnevnom perspektivom, ne oduzima viziju beskonačnog jer u čoveku postoje i objektivni i metafizički aspekti; svaki od njih ima svoje vlastito vreme, svoj način rada, svoj način postizanja rezultata, svoj način čekanja. U kratkoročnom vremenu, čekanje se zove strpljenje, u dugoročnom vremenu čekanje se zove vera.

Kao što je prirodno da nekim biljkama treba više vremena da se razviju nego drugima,

isto tako postoje i ljudski ciljevi koji niknu za nekoliko dana, dok drugima trebaju godine da procvetaju, toliko mnogo godina da nećemo moći da se obradujemo plodu. Ali, zar je to važno?

Ako smo zaista svesni svoje besmrtnosti, oni snovi koji će se ostvariti tek posle dugog vremena, ipak će nositi trag naših napora, a ljudi koji budu uživali u tim postignućima takođe će nositi neizbrisiv trag Čovečanstva u usponu, u kojem će bratstvo biti trajno seme – kako za vreme koje se meri minutima, tako i za ono koje se meri vekovima.

—

■ Preveo: Marko Čumić

KURS
Upoznaj Sebe

ČOVEK KAO MIKROKOSMOS

PRIJAVI SE

Termini:

BG: 26. januar, 18 č
BG: 12. februar, 20 č
NS: 4. mart, 20 č

Brankova 24, Beograd
Sonje Marinković 12, Novi Sad

17 tema

+ vežbe iz psihologije

NA
NOVA AKROPOLA
ŠKOLA FILOZOFIJE

IZVOR SLIKE : NASA

KADA JE MEDITERAN BIO DOLINA

■ Gordana Čumić

Mediteran, čije ime potiče iz latinskog jezika (*Medius* – srednji + *Terra* – zemlja), doslovno znači „More usred kopna – Sredozemlje“. Ovaj naziv savršeno opisuje njegov ključni istorijski i geografski položaj – more koje spaja tri kontinenta i čije su obale postale kolevka zapadne civilizacije.

MESINSKA KRIZA SALINITETA – VREME KADA JE MORE NESTALO

Naša planeta Zemlja prošla je do danas kroz bezbrojne geološke i klimatske promene.

Pre oko 5,96 do 5,33 miliona godina, Sredozemno more doživelo je geološku kataklizmu poznatu kao Mesinska kriza saliniteta. Uzrok je bilo tektonsko pomeranje afričke i evroazijske ploče koje je zatvorilo Gibraltarski moreuz. Bez dotoka vode iz Atlantika, Mediteran je počeo da se isušuje. Početak razdoblja

globalnog hlađenja i prirodni negativni vodni bilans Mediterana (više vode isparava nego što se unese padavinama i pritokama) ubrzali su proces. Nivo mora opao je u tolikoj meri da se između 85% i 90% nekadašnjeg dna pretvorilo u slanu pustinju, prekrivenu slojevima soli i gipsa debelim i do 3.000 metara.

Sam termin Mesinska kriza saliniteta prvi je upotrebio italijanski geolog Ruđer Seli (Ruggiero Selli) 1958. godine, proučavajući slojeve soli na području Sicilije. Od šezdesetih godina nadalje, čitav niz naučnika i istraživača nastavio je da razrađuju ovu tezu, otkrivajući da je Mediteran u tom periodu bio gotovo potpuno isušen.

Zamislite Mediteran kao ogroman, suv bazen, s dubokim kanjonom u Gibraltarskom moreuzu i preostalim hiper slanim jezerima na dnu, od kojih se najveće nalazilo u području današnjeg Jonskog mora, jugozapadno od Peloponeza. To je bila scena pred sledeći veliki čin prirode.

UMETNIČKA INTERPRETACIJA MESINSKE KRIZE, IZVOR SLIKE : WIKICOMMONS

ZANKLEJSKA POPLAVA – POVRATAK MORA

Mesinska kriza završila se pre oko 5,33 miliona godina jednako spektakularnim događajem - Zanklejskom poplavom. Atlantski okean, probivši prag Gibraltarskog moreuza, u naletu je ispunio isušen basen.

Istraživači predvođeni Danijelom Garsija-Kasteljanosom pokazali su da je voda izdubila kanal dug gotovo 200 kilometara. Njihovi modeli otkrivaju da je poplava bila toliko snažna da je mogla da ispuni čitav Mediteran za manje od dve godine. Zamislite – more koje raste 10 metara dnevno, neumoljivo i nezaustavljivo, kao da su neke nama nepoznate sile prirode odlučile da ga vrata na njegovo mesto.

Najnovija istraživanja sprovedena na Siciliji 2025. godine, dodatno su potvrdila ovu sliku. Geološki tragovi pokazali su da je poplava bila „megapoplava” - silovit događaj koji je okončao Mesinsku krizu i vratio život u opustelo morsko dno.

Zanklejska poplava nije samo geološki događaj. Ona je podsećanje na ogromne sile prirode i zakon ciklizma koji u njoj vlada. Danas je more tamo gde je nekad bilo kopno, planine su nekada bile morsko dno, a na područjima s nekadašnjom bujnom vegetacijom sada je pustinja... U toj slici krije se univerzalna poruka: sve se menja, ciklusi postoje u svemu. Život, ma koliko puta bio na izgled prekinut, uvek pronalazi put da se ponovo izrazi kroz beskrajno mnogo formi koje naš svet čine tako magičnim.

RUDNIK SOLI, SICILIJA, IZVOR RETOS TERRÍCOLAS

MEDITERAN – KOLEVKA CIVILIZACIJE

Milionima godina nakon Zaklejske poplave, Mediteran postaje centralna tačka ljudske istorije. Njegovo relativno mirno „Unutrašnje more” (kako su ga nazivali Grci) omogućilo je laku komunikaciju i razmenu, čineći ga kolevkom klasične civilizacije.

Prema današnjim saznanjima, Neadreitalac je prisutan na širem području Mediterana najmanje 300.000 godina (Velika Belanica, Srbija), dok su istraživanja rađena 2019. godine potvrdila su prisustvo Homo sapiensa pre 210.000 godina (Apidima pećina, Grčka).

Neolit (8.000 - 4.500. g. p.n.e.) – prve kulture poput Lepenskog Vira i Vinče u zaleđu Mediterana donose sedelački život i zemljoradnju.

Minojska civilizacija (3.000 - 1.400. g. p.n.e.) – prva napredna evropska pomorska civilizacija na Kritu.

Mikenska Grčka (1.600 - 1.100. g. p.n.e.) – ratnička kultura, temelji grčke mitologije (Trojanski rat) i pomorske trgovine.

Stara Grčka (800 - 146. g. p.n.e.) – rađanje demokratije, filozofije, umetnosti i kolonizacija širom Mediterana.

Rimsko carstvo (753/27. g. p.n.e.- 476. g. n.e.) – Mediteran postaje Mare Nostrum („Naše more“), ujedinjen pod jednom vlašću.

DETALJ MINOJSKE FRESKE „PROCESIJA BRODOVA“, SANTORINI (17. VEK P.N.E)
IZVOR SLIKE : WIKICOMMONS

ŠTA JE NOVO U NOVOJ AKROPOLI?

u Srbiji

Pod krilaticom „Jedinstvo kroz različitosti“ obeležen je Svetski dan filozofije predavanjima i radionicama u Beograd i Novom Sadu.

PREDAVANJE: ZAŠTO NAM JE DANAS
POTREBNA FILOZOFIJA (BEOGRAD)

PREDAVANJE I RADIONICA: DUH JAPANA - PUT KAMIJA (NOVI
SAD)

Volonteri Beograda i Novog Sada u humanitarnoj akciji prikupljanja poklona za decu iz socijalno ugroženih porodica.

ŠTA JE NOVO U NOVOJ AKROPOLI?

U svetu

Kraj 2025. godine volonteri iz Kordobe (Argentina) obeležili su druženjem u prirodi. Čist vazduh i umirujuće okruženje bili su prava prilika za razmišljanja i razgovore o protekloj godini i naučenim lekcijama.

Volonteri iz Grčke oformili su male orkestre i izašli na ulice Atine, Soluna, Irakliona, Hanije i Patrasa, da pevaju i sviraju božićne pesme. Iz svih krajeva zemlje udružili su glasove kako bi budili osmehe i ispunjavali srca ljudi porukom radosti i nade.

PREDSTOJEĆI DOGAĐAJI

BEOGRAD:

FILOZOFSKI KLUB ČITALACA:

GALEB DŽONATAN LIVINGSTON – RIČARD BAH

SUBOTA 24. JANUAR 2026. OD 18 Č.

ŠTRIK KAFE KNJIŽARA, VLAJKOVIĆEVA 7, BEOGRAD

ULAZ JE SLOBODAN. PRIJAVA JE OBAVEZNA.

KURS PRAKTIČNE FILOZOFIJE – UPOZNAJ SEBE

PONEDELJAK 26. JANUAR 2026. U 18 Č

ČETVRTAK 12. FEBRUAR 2026. U 20 Č.

BRANKOVA 24, BEOGRAD. PRIJAVA JE OBAVEZNA. [LINK DO PRIJAVE](#)

PREDAVANJE I RADIONICA: DUH JAPANA – PUT KAMIJA

SREDA 11. FEBRUAR 2026. U 19 Č

BRANKOVA 24, BEOGRAD. ULAZ JE SLOBODAN. PRIJAVA JE OBAVEZNA.

FILOZOFSKI KLUB ČITALACA: ANALEKTI – KONFUCIJE

PONEDELJAK 23. FEBRUAR 2026. OD 19 Č.

BRANKOVA 24, BEOGRAD. ULAZ JE SLOBODAN. PRIJAVA JE OBAVEZNA.

PREDAVANJE: ZAŠTO SU PROMENE TEŠKE I ŠTA NJUTN IMA S TIM?

PETAK 27. MART 2026. U 19 Č

BRANKOVA 24, BEOGRAD. ULAZ JE SLOBODAN. PRIJAVA JE OBAVEZNA.

BRANKOVA 24, BEOGRAD

PRIJAVE NA: 065 82 12 384 | PREDAVANJA@NOVA-AKROPOLA.RS

PREDSTOJEĆI DOGAĐAJI

NOVI SAD:

PREDAVANJE: MIT O LAVIRINTU – PSIHOLOŠKA STVARNOST

SREDA 28. JANUAR 2026. OD 19 Č.

SONJE MARINKOVIĆ 12, NOVI SAD. ULAZ JE SLOBODAN. PRIJAVA JE OBAVEZNA.

PREDAVANJE: GDE STANUJE SVEST?

PETAK 20. FEBRUAR 2026. U 19 Č

SONJE MARINKOVIĆ 12, NOVI SAD. ULAZ JE SLOBODAN. PRIJAVA JE OBAVEZNA.

PREDAVANJE: ZAŠTO SU PROMENE TEŠKE I ŠTA NJUTN IMA S TIM?

PONEDELJAK 2. MART 2026. U 19 Č

SONJE MARINKOVIĆ 12, NOVI SAD. ULAZ JE SLOBODAN. PRIJAVA JE OBAVEZNA.

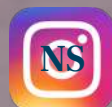
KURS PRAKTIČNE FILOZOFIJE – UPOZNAJ SEBE

SREDA 4. MART, 18 Č

SONJE MARINKOVIĆ 12, NOVI SAD. PRIJAVA JE OBAVEZNA. [LINK DO PRIJAVE](#)

SONJE MARINKOVIĆ 12, NOVI SAD

PRIJAVE NA: 068 80 22 390 | NOVISAD@NOVA-AKROPOLA.RS

MEANDRI

■ Ljubica Tvrdišić

Sve teče, govorili su drevni mudraci, sve je Svečiti putnik kao što i u nama kola krv života, kao što vode teku na našoj planeti Zemlji, kao što naše misli lete kao da su nošene snagom vetra...

Simbol koji najbolje prikazuje ovo strujanje života je meandar: ponavljajući, neprekinuti geometrijski motiv pravih linija, koje se spajaju pod pravim uglom ili se dijagonalno ukrštaju, stvarajući utisak beskonačnog toka. Pojedini autori navode da je ovaj simbol dobio naziv po Meandru, reci u zapadnom delu današnje Turske koja celim svojim tokom izuzetno vijuga, dok drugi smatraju da je meandar pojednostavljeni oblik lavirinta. Teško je bilo šta definitivno tvrditi kada je reč o poreklu ovog simbola jer se slični motivi pojavljuju u različitim delovima sveta.

UNIVERZALAN SIMBOL

Meandar je izuzetno star simbol i pronalazimo ga još u vremenu neolita. Mnoge stare civilizacije koristile su taj motiv u svojoj ornamentici.

U kineskoj kulturi, ovaj ornamentalni obrazac linija koje se vijugavo kreću u obliku slova „S“,

izveden je iz piktograma iz vremena dinastije Šang (Shang) koji predstavljaju oblake i grmljavinu, pa se zato naziva obrazac oblaka i groma, junven i lejven (yunwen i leiwen). Čest je simbol na bronzanim posudama dinastije Šang (1.600. – 1.046. p. n. e.) i Džou (Zhou), (1.046. – 256. p. n. e.) kao i na keramici iz dinastije Han (206. p. n. e. – 220. n. e.) a potom ostaje prisutan kao motiv sve do danas. U Japanu je korišćen na tekstilu i u arhitekturi. U Egiptu je otkriven u grobnicama iz IV dinastije. U Americi je vidljiv na ranom peruanskom tekstilu, kao i u majanskoj i astečkoj arhitekturi, te u keramici severnoameričkih naroda, itd.

GRČKA

Bio je jedan od najvažnijih motiva antičke Grčke, prisutan u ornamentici frizova grčkih hramova, zidnim i podnim mozaicima, crtežima na glinenim posudama, vazama, amforama, skulpturama, ukrašavao je nakit i delove garderobe. Preuzele su ga rimska i vizantijska civilizacija, kasnije romanička ornamentika, klasicizam, a čest je motiv i u modernom dizajnu.

Iako su simbolička značenja brojna i višeslojna, meandar u osnovi predstavlja:

- večnost i beskonačnost, večiti tok života kroz cikluse;
- metaforu putovanja ljudske duše, krivudavi put u kojem su usponi i padovi sastavni deo ljudskog iskustva;
- pobedu i jedinstvo;
- povezanost i prijateljstvo;
- stilizovani prikaz zmije koji predstavlja zaštitu i isceljenje.

KINA

U kineskoj kulturi motiv meandra je prisutan u arhitekturi: na stubovima, vratima i krovovima hramova, u keramici, zatim kao dekorativni okvir na posudama od porcelana, na tkaninama i tradicionalnim haljinama, u kaligrafiji. Simbolika je složena i duboka, a naglasak se stavlja na:

- kosmičke energije, beskonačnost i kontinuitet jer nema početka ni kraja, pa je povezan s večitim tokom života i vremena;
- duhovnu zaštitu i moć;
- harmoniju prirode kroz ciklično kretanje prirodnih sila i njihovu ravnotežu;
- u kombinaciji s motivom oblaka ili zmaja, naglašava dugovečnost, mudrost i prosperitet;

- u kombinaciji s kineskim slovničkim karakteristikama meandar se koristi da naglasi ritam i estetsku ravnotežu.

Meandar se često koristio kao dekorativna bordura na keramičkim posudama, zidovima, frizovima i tkaninama, zbog čega se tumači kao izraz kosmičkog „okvira“, unutar kojeg se odvija život. Odatle povezanost s večnošću izraženom kroz cikluse i zakone kosmosa, jer se ni priroda ni ljudski život ne kreću haotično, već u uređenom ritmu. Ova uređenost izraz je božanskog principa pravde koji se na ljudskom planu ogleda u moralnom načinu života. Na taj način meandar postaje „granica“ koja deli kaos od kosmosa u kome se sve dešava u skladu s voljom neba (Tiān mìng (天命) – kako bi to rekli stari Kinezi ili u skladu s *kosmičkim zakonom* (Dikē (Δίκη) – kako bi to rekli stari Grci.

RITUALNA BRONZANA POSUDA, KINA

Najbolje stvari u životu uopšte nisu
stvari.

ART BAKVOLD

NOVA AKROPOLA
ŠKOLA FILOZOFIJE